

XLIX. LETNIK 1929 VIII. ŠTEVILKA

LJUBLJANSKI ZVON

MESEČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO

NOVIM ORAČEM

ALOJZ GRADNIK

Ne, ni še posušen sok naših vej,
ni ovenela že naša beseda,
stopinje naše niso že brez sleda
in še so v cvetu grmi naših mej.

Plod naš kipi in je uteha žej,
sladák je srcem kot satovje meda
in cvet je nagelj, roža in rezéda.
Kaj ti, orač, si dušam dal, povej!

Odkod in kakšen je ta tvoj posev,
odkod so zrna, kakšne so njih klice,
odkod in kakšni tvoji so cepiči?

Na tvojih vejicah še niso ptiči
si spletli gnezd, ni v brazdah še pšenice
in kar zelenega je, je plevel.

PREUSTVARJENJE

ALOJZ GRADNIK

Če si ustvaril, Bog, nas iz prsti,
nam vendar zadnje nisi dal oblike:
tu so še sita, krampi in motike,
brus, tnalo, kladiva in žar peči.

Zlató smo, s peskom zmešano, srebro,
živó tekoče v žilah, ruda v skali
in dijamantov skriti smo kristali,
kremení, ki se v valih reke tro.

Ne greje solnca nas pekoči žar,
v nas črvi iščejo si dom in gadi,
tiščé gorâ nas tisočletni skladi,
temá je ječe naše gospodar.

Le če življenje nam odkrije sled,
če nas prečisti tok njegove struje,
če nas stali, okâli in prekuje,
zvenimo jasno kakor bron in mêd.

Smo zvon, trobenta, meč jeklen in ščit,
smo ostra kosa, srp in krhka čaša,
brušenih kamnov blišč, ki ne ugaša,
zrealo duš, za zvezde daljnovid.

Kaj bo iz mene, Bog? Bom kelih, nož?
Boš vedno butal me v življenja toke?
Ah, ne bojim se tvoje trde roke:
da bom le svetel, čist, da bom le mož.

P A R I Z

F E R D O K O Z A K

Med mrtvimi možmi (Nadaljevanje.)

Nadnjič, ko sem Vam pisal, sem izkušal okrepiti neko misel, dati ji ostrino in vso potrebno barvo prepričevalnosti, pa sem omenil grobove «vseh, ki so ustvarjali pred nami». Bistril sem v sebi kompleks nazora, ki je rasel iz življenja in spomina, iz primerjanja in občutka. Takrat nisem slutil, kako so ti grobovi živi v meni, kako izpolnjujejo v duši cel svet nagnenj in resnobne vdanosti, in kako močne so vezi pravega človeškega tovarštva, ki družijo srce z njimi. Slutil nisem tiste prečudne topline in dobrotne pokojnosti, ki mi je zalila notranjost, ko so me poklicali nenadoma, sredi dnevnega trušča. Tako seže v dušo vojaka na bojišču spomin domačije. Dan je vroč in človek kakor lok napet in brneč od streljč doživetij, ki jih proži neviden mojster — življenje —, pa ga doseže tih klic, perspektiva z nasprotne strani.

Obiskal sem grobove. Prašen, soparen večer je že goltal nad mestom, ko sem stopil v senco in tišino razsežne njive mrtvih. Za prvo smer nisem okleval; gnalo me je najdražje, najtoplejši spomin, najbolj intimno znanstvo, Honorè de Balzac. Na visoki ograji plo-